

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 46.

Lýsingaprisur fyri þettireglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 2. og 4. síðu. Við stórra lýsingum læst
avsiðtúr í prísinum.

Tírsdag hin 17. novembir 1931.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstíðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

5. árg.

Tandlæge BREND

træffes 11-5. Telf. 114.

Javnaðarpolitikkurin, bestur fyri Føroya fólk.

Um menniskjur eru nóg so nógv ymisk sinnadu, so hava tey tó lært at líkið seg saman um nokur høvuðsmál, ið tey kunnu vera samd um. Tey halda seg soleiðis saman í partaflokkum, annaðhvørt tað er í trúnar- ella politiskum feløgum, fyri harvið at gerast meiri stinn í at halda teirra vilja og ynskir fram. Tað er altíð betur at ganga í fylking, enn at hvor gongur sínar egnu leiðir.

Her heima í Føroyum hava vit eisini kent sviðan av, at hvor er einseris og gongur við sínum egnu tankum og ynskjum, ið soleiðis aldri er vorið nakað annað. Tí hefur menniskjan lært, at skal nakað vinnast fram til gagns fyri samfelagið, so má tað vera við samhald og felags- kreftum.

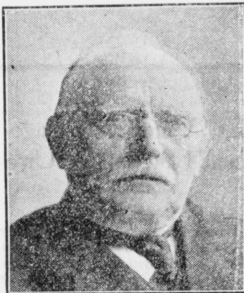
Vit hava higartil so at siga haft bert tvey politisk feløg — hóast áskoðanir hava verið fleiri; — men í hesum hefur so Føroya fólk nuyðst at funnið seg í, og hildið seg til annað, ið einum nærri lá, altanfíð hann ikki var ein, ið einki leggur lag í, men letur alt ganga eins og tað best ber til.

Men tað, at vit bert hava haft tvey politisk feløg, vil langt ifrá siga tað sama sum at vit hava haft nokk við tey. Nei minni enn so! Tað hefur víst seg og visur seg, at tað innanfyri báðar teir gomlu flokkarnar — samband og sjálvstýri — er ein slík vevjan og levan millum framtak og íhald, ið volda kann fráfali, hvat tíð tað skal vera.

Um sambandsflokkinn kann sigast, at hann hefur hingið væl framá, av sínu út av lagið ússaligu gomlu leið, meðan sjálvstýrisflokkurin er gingin nógv aftureftir, so at munurin millum báðar nú er lítill og eingin.

Stríðið millum íhald og framtak innanfyri sjálvstýrisflokkinn er ofta og títt úti fyri at bróta út, men verður fæst av íhaldsmonnum, ið mest ráð hava, annaðhvørt við at treingja framtaksmenninar burtur ella til falls. Sambandsflokkurin heldur seg nóg fastari saman, og sjálvandi kemst tað av tí, at íhaldið er nóg sterkari og er bæði hævð og hali. Sjálvt um slík framtaksmál, sum forslagið frá Seyrvágsmaninum um arbeiðsforsikringina og skrivning blað-

Hetjur úr tí danska javnaðarflokkinum.

Hesar stríðshetjur danska javnaðarflokksins avrikaðu stórvirk, meðan teir vóru í lívi. Teirra snjallu røddir hoyrast nú ikki meira. Aðrir halda fram við arbeiðinum, ið var livsyрки teirra. Teir báðir ovarsu eru: Sigr. Olsen og Harald Jensen, og hinir niðaru: Martin Olsen og K. M. Klausen.

stjóra »Dimmalættingar« — ið aldrin kemur til annað — koma fram, verða tey beinleiðis kvald, av tí at tað er eitt sterkt minni- tal, ið er við í framtaki. Sjálvt um tað gongur við at halda flokkarnar saman, so vita vit tó, at tað er ein tvískinningur til steðar, ið má innibyrjast fyri at halda tað gamla við líka, ið livur og doyir við teim gomlu tingmonnum.

Við síðsta lögtingsval eydnaðist tað tó at fáa hin triðja flokkinn, ið bleiv ein framtaksflokkur, ið hevði staðið innanfyri báðar teir gomlu flokkarnar; og hvussu nóg vit treingja til, at hesin flokkurin má norast, prógvjar farna tingseta, sjálvt um flokkurin bert hevði tveir menn.

Tað hefur av onkrum verið framhildið, at vit ikki hava brúk fyri tí triðja flokkinum, ið er javnaðarflokkurin — ein hjáfelagsflokkur, ið hefur vundið uppá seg víða hvar um heiminn; — men slíkt kann ikki vera meint, sum tað er sagt, tí hefur nokur tríð brúk fyri javnaðarstevnuskránni, so er tað Føroya tjóðin. Heldur er tað so, at vit

ikki hava brúk fyri sjálvstýris- og sambandsflokkinum, so sum teir hava skift seg, tí tað vil visa seg nú, at teir meira skaða tey mál, ið teir hava givið seg útfyri at arbeiða fyri, enn teir gagna teim.

Vit treingja tí til ein framtaksflokk, ið vil uppbyggja okkara so út av lagið vannrøktada Føroyaland við samfelagskreftum. Og tað eiga vit í javnaðarflokkinum, meðan figgindin er blivin eitt fleirtal av samband og sjálvstýri, ið vil forða allari skilgáðari framgongd her á landi.

Tað eru teir, ið vilja halda, at javnaðarmenn ikki kunnu umganga stríð teirra gomlu flokkana, men heldur ikki tað skaðar flokkinn; eisini her er steðan greið og væl fatandi, eins og orðini: frælsi, javnaður og bróðurskapur bera prógv fyri at hava árinandi ávirkan bæði uttanlands og innanlands.

Frælsi virkar javnaðarflokkin fyri tað fólk, ið liggur í trelabandi, peningaliga sum tjóðskapsliga. Javnaðinum virkar javnaðarflokkurin fyri, so at

ikki tað órættvísa skal vera, har fólk fara við fólk eins og kria-túr, og hevja tey, ið lágt liggja. Og í og við bróðurskapi skal alt henda. Við eini rættvísari og ærligari orðgongu vilja javnaðarmenn vinna seg fram innanlands, og við góðari semju halda bróðurskap landanna millum, tí tað stríð, ið nájonalistar íbyrta landanna millum, ger ongun gagn men mongum stóran skaða, herum eru kríggj talandi dómir. Javnaðarmenn halda uppá ein tjóðfelags dómstól, ið skal gera skil á øllum møguligum misskiljum — tjóðanna millum, hvors úrslit tær so mega byggja seg fyri, eins og við innanlands dómstólum.

Tað er tí langt ifrá, at nakar politiskur flokkur kann koma at skapa eitt so reint og rættvíst samfelag sum javnaðarflokkurin; og tað er ikki bara tí, at hann stendur stinnur saman bæði her og har og bert fremur sína upp-gávu innanfyri vissar landsrammur; men tað ið ger hann til ein nógv betri og stinnari flokk, er tað, at hann er ein flokkur, ið arbeiðir fyri semju millum tjóðir. Fleiri vera tí uppgávar loystar, enn tær vildu verið, um hvor virkaði fyri seg. Tí vildi tað verið meira torført ofta og títt hjá arbeiðarunum í ymiskum londum at vunnið sigur í lonviðurskiftum og øðrum, um ikki hvør stíðaði annan við peningum og aðrari hjálp. Ein varandi friður tjóðanna millum verður tryggjaður, um allar tjóðir byggja á felagsstevnuskrá javnaðarmanna.

Oysteinn.

Føroyar sum fremmandvitjaland.

Vit Føroyingar duga enn ikki at skilja, at her er eitt oki, ið eigur at »leggjast undir hakana«.

Tað er vert at leggja av at tala so nógv um, at vit Føroyingar eru av so góðari røt, at vit verða spilltir, um vit fara at »nora« okkum av fremmandum ferðafólki. Hendan talan um, at vit eru eitt serliga friðrið fólk, er einki at gagni, men her heldur við sær tann vanda, at kravið til at náða hægri upp, enn vit eru, verður veikt og linligt.

Afturimóti hava vit fullan frætt at siga, at vit Føroyingar ikki eiga at metast minni í virði enn aðrar tjóðir, og júst hetta skal læra okkum at gera bæði okkum sjálvar betri og betri og land okkara liviligari og liviligari fyri tað fólk, ið her stóðast.

Tá kunnu vit við heiður halda

Vindeygir, hurðar og listar
Gott og biligt arbeiði.**Hugo Øster's Maskinsniðkari,**
Tlf. 216. Tórshavn. Tlf. 216.

okkara tjóð til allar tíðir uppi millum hinar tjóðirnar.

Ein fremmandvitjan í stórari nógð kann sjálvandi hava sín ringa ávirkan, har sum ring pettir eru frammanundan, tó ikki annarleiðis enn so mangt annað, sum ikki er ringt í sær sjálvum, men sum tó kann minna mannavirði hjá honum, sum einki annað mið hefur enn at vera sær sjálvum næst. Annars ikki. Tað er tí einki at ræðast fyri eini vaksandi fremmandvitjan, men nógv at vinna.

Vit vita, at Noreg alt nú í langar tíðir hefur verið eitt av teimum mest viljaðu turistlondum, og at fremmandvitjanin har mest hefur ringt seg um tann vestara partin, vestlandið, sum hefur hitt vakrasta og stør-hæraasta landslagið har í landinum. Tað er at geva gætur eftir, at júst á vestlandinum — har sum tað árliga yður av turistum — finnist alt tað hollasta og tryggasta í norskum tjóðskaplíggum lívi. Har er hin fasta borgin fyri norskum rørs-luni sum fyri øllum tí, ið hefur tjóðskaplígg virði. Har er hin altíð rennandi keldan fyri norskum máli, norskari musikk og øðrum, umframt at hegani eru ættaðir Noregs fremstu menn í politikki, vitskapi og handilsskapi.

Tað gevur soleiðis ikki at bíta, at fremmandvitjanin avtjóðar fólk og týnir tess tjóðskaplíggu ognalutir. Tað er heldur ódugt, tí tað er ikki bert, at eitt vak- urt landslag er vert at skoða hjá turistunum, men dupult lyftir tað teirra hug, at tað millum hitt vakra landslagið eisini býr eitt serstakt og eykent fólk.

Føroyingum, sum tala um at fremmandvitjanin serliga vil nerva okkum tjóðskaplígg og annars týna nógv av tí, sum er gott í okkum, torvast ikki at ræðast.

Vit mugu koma í hug, at tað ikki er gruggið í samfelagunum, sum búgvur seg út til at siggja lond og fólk. Skal tað gerast nakað skil ímillum, so má heldur sigast, at tað er kjarnan, sum soleiðis tráðar út.

Víst er tað so enn — men eisini her er í teimum síðstu árunum broytt nógv, t. d. við at bæði bilig og góð ferðaskip nú síga langar turistleiðir — at hitt peningasterka fólk eitur fyrminin. Men yvirhøvur er